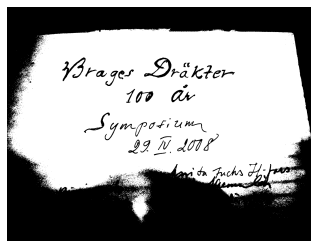

Föreningen Brage i Helsingfors r.f.

Verksamhetsberättelsen 2008

ALLMÄNT

År 2008 prövades för första gången tanken med att ge året ett tema, som skulle synas i hela verksamheten på olika sätt. Året hade av styrelsen utsetts till dräkters år, och det blev det också på många sätt. Den nya drätkonsulten Eija Mendelin presenterade under året våra finlandssvenska folkdräkter i olika sammanhang, på olika sätt och för olika målgrupper på ett mycket förtjänstfullt och inspirerande sätt. Besöken av daghems- och eftisgrupper på dräktbyrån var ett nytt glatt inslag, och barnen var intresserade och förtjusta då de fick klä sig i juniordräkterna som också lånas eller hyrs ut vid behov.

I april ordnade folkklivssektionen tillsammans med dräktsektionen ett mycket lyckat dräktseminarium med föredragshållare också från våra nordiska grannländer. Seminariet hölls med anledning av att det gått hundra år sedan folkdräktarbetet startade. I samband med dräktseminariet presenterades också resultatet av 15 års arbete i dräktsektionen; den Finlandssvenska dräktboken. Vi är mycket stolta och glada över att detta storverk äntligen kunde publiceras, och boken har tagits mycket väl emot. Publicerandet av boken har också synats som en ökad efterfrågan på information från drätkonsulten och på Brages Ab var omsättningen god. Man kan konstatera att dräktarbetet har fått ett helt nytt uppsving och atmosfären inne på dräktbyrån är positiv och framåtsträvande.

Idunkören firade 20-års jubileumsår med att ge ut en julskiva "Nowells ringing", och dräktprakten fick blomstra upp på 20-årskavalkaden på restaurang Kaisaniemi i november.

På den ryska balen för föreningens medlemmar i december fick var och en söka fram sin finaste festdräkt och träda in i festsalen lika förnämt som på den ryska tiden.

Styrelsen avslutade under året strategiarbetet, och som ett resultat av detta bildades fyra arbetsgrupper; "temaår", "barn- och ungdomsverksamhet", "kursverksamhet" och "fester och samkväm". Varje arbetsgrupp leds av en ansvarig styrelsemedlem som samlar medlemmar till gruppen efter behov.

Styrelsen arbetade under året också aktivt med att förnya webbsidorna, och man beslöt att lägga upp dem på Kulturhuset.fi portalen. Utomstående professionell hjälp anlätades för att få ett grafiskt gångbart uttryck på sidorna. I november kunde de nya sidorna lanseras och arbetet med att fylla dem kunde börja.

Året har som helhet präglats av aktiviteter, och de olika sektionerna har arbetat och övat som tidigare. Bragehemmet har hyrts ut för olika evenemang då det inte använts av föreningens medlemmar.

Styrelsen

Föreningens styrelse har sammanträtt 9 gånger, med följande sammansättning:

Annika Nyström, ordförande, Bo Söderholm, viceordförande, Kristina Rothe, sekreterare, Volker Krambrich, Sonja Londen, Johnny Sved, Eva Wahlström

Medlemmar

Föreningen hade år 2008 202 medlemmar.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Efter många ekonomiskt goda år har även Brage hunnits ifatt av den globala ekonomiska krisen som accelererade kraftigt mot slutet av verksamhetsåret. Föreningens värdepappersportfölj hade redan under 2007 omfördelats för att på bästa sätt gardera föreningen mot de förväntade ekonomiskt sätt bistrare tiderna. Från att ha haft en fördelning kring 60-65% i aktieinnehav (enbart finska företag) och 35-40% räntepapper av olika maturitet har ekonomiutskottet i samråd med Aktias placeringsexperter omfördelat balansen till ungefär hälften-hälften.

Portföljens värdetopp nåddes ungefär vid årsskiftet 07/08 då marknadsvärdet på aktierna var 440 k€ och räntepapperen och depositionerna utgjorde 354 k€. Väl inne på år 2008 har man enbart kunnat följa med hur aktiekurserna dalat. Hittills har det inte funnits skäl att göra annat än vänta och avvakta. Följaktligen har det under året inte skett någon handel med aktier varför det inte heller förekommer några försäljningsvinster(-förluster) i resultaträkningen. I årsskiftet 08/09 har marknadsvärdet på aktierna sjunkit till 191 k€ medan räntepappren och depositionerna är på nivån 319 k€. Aktiernas värde har i linje med bokföringslagen skrivits ned med 126,4 k€. De placerade medlen har genererat 34,9 k€ under verksamhetsperioden jämfört med 83,7 k€ under den föregående.

Renoveringen av Bragehemmet som företogs 2004-05 avskrivs lineärt på fem år. Under verksamhetsperioden har Bragehemmets renovering avskrivits med 40,8 k€. År 2010 är renoveringen helt avskriven. Några investeringar i Bragehemmet har inte gjorts under verksamhetsperioden.

Den ordinarie verksamheten har såväl intäktsmässigt som kostnadsmässigt följt föregående års nivåer. På finansieringssidan kan konstateras att statsunderstöden har ökat såväl för Pressarkivet som för föreningen. Som helhet har den ordinarie verksamheten gjort ett underskott om 37,7 k€ jämfört med ett underskott om 42,5 k€ föregående verksamhetsperiod. Verksamhetens underskott har finansierats med placerade medels överskott. Det är skäl att notera att då föreningen under en tid av ekonomisk uppgång, flere år i rad gjort goda resultat, har den ordinarie verksamhetens underskott inte i större utsträckning beaktats. Föreningens resultat för verksamhetsåret 2008 ger skäl att fästa större uppmärksamhet vid balansen i den ordinarie verksamhetens kassaflöden i kommande verksamhetsperioder.

Den löpande bokföringen och lönebokföringen samt betalningstrafiken har handhåfts av Bokföringsbyrå Stig Dahlström. Det ekonomiska helhetsansvaret har innehafts av ekonomiutskottet som bestått av Annika Nyström, Bo Söderholm, Jarl Nyström, och Johnny Sved.

UTÖVANDE VERKSAMHET

Danslagen

Medlemmar och övningar

Folkdanssektionen hade 76 medlemmar, varav 67 seniorer (25 aktiva) och 9 juniorer (4 aktiva). Seniorerna: 39 övningar, Menuettlaget: 15 övningar och Juniorerna: 31 övningar

Arbetsutskott:

Johnny Sved (ordförande), Nina Sveholm (viceordförande), Tove Termonen (skattmästare), Maria Lehtiö (sekreterare), Mia Blomster (klubbmästare), Eivor Wallinvirta, Heidi Palmu

Uppträdanden

29.4	Vid kvällssupén efter Dräktsymposiet
21-28.7	Danslaget var i Ungern och deltog i Festivalen County Wandering i Szeged med omnejd och uppträdde fyra gånger.
2-6.7	Juniordanslaget deltog i Barnleik i Norge
5.12	Juniordansarna uppträdde med salongsdanser vid Rysk bal på Brage

Den största satsningen under år 2008 var danslagets resa till en festival i Ungern i juli. Resan samlade dansare från alla övningsgrupper. Danslaget tillbringade först några dagar i Budapest, där dansarna upplevde den lokala kulturen i form av besök på olika ställen, bl.a. ungerskt bröllop, ridning på pustan, kryssning på Donau etc. Med på resan var också många dansares familjer, vilket gjorde att resan hade en annan prägel än de senaste resorna. Under festivalen uppträdde danslaget på olika konserter och tillställningar.

Menuettlaget har fortsatt sina övningar och blivit en del av den ordinarie verksamheten. I laget dansas endast menuetter några gången i månaden.

Juniorverksamheten har även detta år varit livlig trots att antalet juniorer inte är så stort. Juniorernas storsatsning under 2008 var deltagandet i BARNLEK i Porsgrunn, Norge. Juniordanslaget har jobbat mycket tillsammans med gruppen Framsteg under året 2008. Samarbetet med Haga uf har fortsatt och juniorerna i båda föreningarna har hela året övat tillsammans.

Brages stråkorkester

Medlemmar och övningar

Stråkorkestern hade 8 medlemmar

Antal övningar under året: 33

Dirigent: Gunnar Dörögrip

Styrelsen: (fr.o.m. oktober) Åsa Forsman, ordf., Dag Svedstedt, viceordf., Christine Beaurain-Heikinheimo, (sekr.)

Uppträdanden

- 10.2 Medverkan i högmässan i Grankulla kyrka. Orkestern framförde bl.a. Michel Correttes orgelkonsert med Reidar Tollander som solist.
- 20.4 Medverkan i Gammelstadens ungdomsförenings 100-årsjubileum i Berghyddan i Helsingfors med egen avdelning bestående av 1800-tals populärmusik. Orkestern ackompanjerade också de samlade körerna i finalen.
- 29.4 Uppträdande vid kvällssupén efter Dräktsymposiet
- 21.5 Deltagande i Klemetskog kyrkosångares vårkonsert på Solbacken i Tusby.
- 5.12 Medverkan i "Rysk bal" på Föreningen Brage i Helsingfors
- 7.12 Deltagande i "De vackraste julsångerna" tillsammans med Klemetskog kyrkosångare i Tusby.

Brages spelmanslag

Medlemmar och övningar

Spelmanslaget hade 10 medlemmar

Antal övningar: 17

Arbetsutskott:

Sonja Londen ordförande och kontaktperson, Kristine Englund viceordförande, Bo Wadenström sekreterare, Bengt-Östen Söderlund spelledare och kassör

Uppträdanden:

- 14-16.3 Spelmanslaget deltog i Spelmansförbundets kryssning med vinterstämma och förbundsdag ombord på Viking Line Helsingfors-Stockholm och hade två uppträdanden.
- 2.6 & 4.8 Spelmanslaget medverkade i allsångskonserter på Roddstadion i Helsingfors sång- och musikförbunds regi. Laget spelade till allsången och uppträdde separat.

Kammarkören Idun

Medlemmar och övningar

Kören hade 23 medlemmar

Övningar: 40 kvällsövningar, 3 söndagsövningar,

Körens styrelse:

Guje Vuori (ordförande), Wilhelm Udd (viceordförande), Eva Wahlström (kassör), övriga styrelsemedlemmar Helene Liljeström, Carl-Eric Schalin

Karin Pedersen (dirigent)

Konserter och uppträdanden:

- 6-11.4 Bandning i Sibbo kyrka och Ljusets kapell för körens kommande jul-cd.
- 2.6 Medverkan i Allsång på Roddstadion
- 26.8 Bandning i Sibbo kyrka
- 27.10 Uppträdande vid Uppik Vänskapsföreningen Finland-Grönlands 10-årsjubileum på danska ambassaden. Kören sjöng två sånger på grönländska.
- 12.11 20-årsjubileumskavalkad i restaurang Kaisaniemi.
Körens tredje cd "Nowells ringing" släpptes vid konserten.
- 5.12 Uppträdande vid Rysk bal på Brage
- 11.12 Julkonsert i Olaus Petri kyrka
- 14.12 Medverkan i dansk julgudstjänst i Olaus Petri kyrka
- 15.12 Uppträdande på Bertahemmet
- 21.12 Medverkan i De vackraste julsångerna i Sibbo kyrka

Sammanfattning

För Idunkören gick 20-årsjubileumsåret 2008 i julens tecken. Våra tankar och vår energi koncentrerades till inspelningen av vår nya jul-cd, **Nowells ringing**. Skivan inspelades i Sibbo kyrka av ljudtekniker Håkan Ekman. Före inspelningen övade kören, efter alla ordinarie och extra övningar, ytterligare flera gånger i Sibbo kyrka för att vänja sig vid akustiken. Det kändes slutligen som om vi kunde sångerna, och resultatet blev en verkligt fin och stämningsfull julsången. Skivan recenserades rätt stort i Hbl, och alla som haft förmånen att kunna köpa och lyssna på skivan har också uttalat sig väldigt positivt om den. Kören med dirigent Karin Pedersen i spetsen är värd ett jättestort tack för gediget och flitigt arbete. Cd:n har sålt rätt bra, och vi fortsätter försäljningsarbetet nästa höst. Året till ära gav Idunkören en 20-årskavalkad på restaurang Kaisaniemi, med såväl nya som gamla låtar ur den digra repertoar som vuxit fram under två decennier. Konserten var utsåld och mycket uppskattad bland publik och sångare. En tunn röd tråd band samman sånger, dräkter, dekor och korister. En humoristisk och vemodsfylld musikalisk historia med scener ur det verkliga livet och sagans värld vecklade ut sig på scenen. Finalen kom som en överraskning för de flesta: Skivsläppet! Under hösten passade Idun också på att studera in lite grönländska och visade prov på dessa kunskaper med ett uppträdande på Vänskapsföreningen Finland-Grönlands (Uppik) 10-årsjubileum.

FORSKNINGS- OCH INFORMATIONSVERSAMHET

Folkklivssektionen

Medlemmar och styrelse

Folkklivssektionen har 71 medlemmar

Sektionens styrelse som även fungerat som redaktionsråd för *Laboratorium för folk och kultur*, bestod av följande personer: Anne Bergman, Henry Forssell Lars-Folke Landgrén, Holger Lillqvist, Pia Lindholm, Yrsa Lindqvist sekr., Bo Lönnqvist, Heidi Schreiber, Anna-Maria Åström, Tove Ørsted och Susanne Österlund-Pöttsch ordförande.

Verksamhet

- 29.4 Jubileumsseminariet *Folkdräkt/festdräkt* uppmärksammade 100 år av Föreningen Brages dräktarbete. Samtidigt hölls pressvisning för "Den finlandssvenska dräktboken
- 11.12 "Annadagsträff" på Esbo stadsmuseum.
Museilektor Ulrika Rosendahl guidade genom utställningen "Medeltidsbyn"
- Sektionen gav under året ut fyra nummer av *Laboratorium för folk och kultur*
- 1-2/2008 Turism och kultur (red. Pia Lindholm)
3/2008 Populärkulturstudier (red. Sven-Erik Klinkmann)
4/2008 Folkdräkt, festdräkt och vardagsdräkt (red. Marianne Robertsson)

Drätkonsulten/Dräktsektionen

Dräktsektionen

Karin Grönlund ordf., Kari Appelgren, Gunilla Vuori, Bo Lönnqvist, Margareta Häggblom, Helena Jern, Eija Mendelin. Nya medlemmar Seija Johansson, Maria Ekqvist, och Kristina Rothe.

Folkdräkts- och sömnadsrådgivning

Förfrågningar om folkdräkter, deras användning, material och sömnad, värdering och identifiering av folkdräkter, uppgörande av sömnadsbeskrivningar främst till mansdräkter.
Provkartor har gjorts på allt dräktmaterial för att kunna visa att det finns historiskt rätt material till alla dräkter. Drätkonsulten är två-språkig, vilket är en stor fördel då förfrågningar och besök förekommer lika mycket på båda inhemska språken.

Modelldräkterna

Modelldräkterna har ordnats upp geografiskt från Pyttis i öster till Karleby i norr.
Dräkterna har fått nya hängare som är mera passande åt 80 år gamla dräkter.
Modelldräkternas skjortor (9 st) har tvättats i Metropolia ammattikorkeakoulu/ konservointi.

Besök i dräktbyrån

- 24.1 Taideteollinen korkeakoulu - 12 studerande. Två studerande besökte (6.2) dräktbyrån för fördjupande studier en hel dag.
- 4.2 Helsingfors Arbis, 15 personer
- 5.2 Riihimäki medborgarinstitut, fyra personer
- 19.2 Pellinge hembygds museum, fyra personer
- 7.4. Kuggom folkhögskola, 6 elever och två lärare
- 23.9, 30.9, 1.10, 8.10 och 17.11 besök av dagis- och eftisgrupper. Presentation av museet, påklädning av folkdräkter till barnen och sånglekar med dans. ca 45 min.
- 3.11 Espoon kansalaisopisto/Leppävara. 14 besökare
- 6.11 Svenska dagen, Munksnäs högstadieselever besöker svenska rum i Helsingfors
- 22.11 Öppet hus i Brage för svenskspråkiga medborgarinstitut i Finland

Seminarier/ föreläsningar

- 8.1 Esbo arbis, 12 studerande och lärare
- 29.4 Dräktseminarium i samarbete med folkklivssektionen
- 18.5 Eija berättade om Lappträskdräkten vid släktföreningen Gammals möte på Brage
- 2.9. Estland-seminarium i samarbete med Kansallispukekuvosto.
23 personer från Estland och 9 från Finland deltog

Tidningar

De flesta finlandssvenska tidningar samt Folkdansaren och Resonans hade artikel el. notis om "Brages nya drätkonsult"

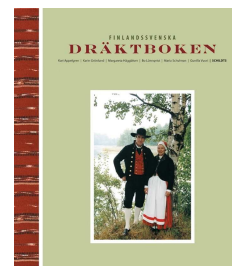
Omnämmande eller recension i de flesta finlandssvenska tidningar om "Finlandssvenska dräktboken"

Östra Nyland. Artikel om dräktboken och dräkter

Hembygden; Artiklar om Folkdrätkonsulten, Dräktseminariet och Dräktboken

Kommunbladet Vörå-Maxmo och Oravais sommarnummer, artikel om drätkonsulten och dräktboken

Taito tidningen nr 5, artikel om dräktboken

Drätkonsultens gav information vid följande evenemang i Svenskfinland

- 11.1 Folklandia kryssningen
- 13. Rosen och bokens dag i Vasa
- 6.6 Finlandssvenska folkdansstämman i Kyrkslätt
- 16.7 Kaustby Folkmusikfestival
- 6.9 Föreningsfestivalen Åbo
- 28.10 Presentation av Dräktboken tillsammans med Bo Lönnqvist i Borgå Medborgarinstitut
- 23.11 Info tillfälle om dräkter med Henrika Ekman i Västnyland

KURS- OCH SEMINARIEVERKSAMHET

KOM IN I RINGEN, DANSA MED MEJ

14.11 på Brage

Fortbildningsdag om sånglekar och ringlekar för lärare i lågstadier, förskolor eller daghem, eftermiddagsklubbar, musikskolor eller musiklekskolor samt för studerande.

12 personer från Kyrkslätt, Esbo, Vanda, Helsingfors och Sibbo deltog i kursen.

Ledare Heidi Palmu och spelman Marcus Blomberg.

HOPPA, HOPPA, STÅ EJ OCH DRA DEJ

16.3 och 20.4

Lek- och dansdag för barn i åldern 4-8 år med sång, lek, dans och rörelse.

På programmet fanns både traditionella och nyare varianter av lekar och danser.

Ledare Nina Sveholm och spelman Anders Backman.

BESÖK AV DAGIS- OCH EFTISGRUPPER PÅ DRÄKTBYRÅN

Under hösten skickades inbjudningar till svenskspråkiga dagisar, eftisar och förskolor i innerstaden om att besöka dräktbyrån och bekanta sig med gamla dräkter och textilmaterial samt att få klä på sig en folkdräkt.

23.9, 30.9, 1.10, 8.10 och 17.11 besökte dagis- och eftisgrupper dräktbyrån.

Varje besök avslutades med att barnen iklädda folkdräkter dansade några ringlekar.

LEKKURS

29.12.2008-3.1.2009

Under mellandagarna hölls den traditionella lekkursen för barn i Bragehemmet.

32 barn i åldern 4-8 år deltog.

Ledare var Nina Sveholm, Malena Ahlroos, Mikaela Gerkman och Kenneth Mattila och spelman Anders Backman.

På programmet fanns sånglekar som Vi äro musikanter, Morsgrisar, Uppåköllbacken och Fru Söderström. För en del barn var ringlekarna bekanta och för andra var de nya. Alla hade roligt.

Avslutningsfesten 3.1.2009 började med att vi hade besök av Finland Lucia. Därefter uppträdde lekkursdeltagarna med Råven raskar över isen och med polonäs. Efter det var det dags för danslagets pojkar som uppträdde med Oxdansen. Till slut hade Lucia, föräldrar, släkt och vänner möjligheten att tillsammans med lekkursbarnen dansa ringlekar och polonäs. Årets kurs var mycket lyckad och det var livat på Brage. Barnen sjöng och dansade väldigt duktigt

FOLKDRÄKT – FESTDRÄKT

Jubileumsseminarium över folkdräktarbetet i Svenskfinland 29.4

Folkklivssektionens ordförande Susanne Österlund-Pötzsch hälsade välkommen till jubileumsseminariet *Festdräkt – Folkdräkt* som uppmärksammade 100 år av folkdräktarbete i Svenskfinland. En av seminariets höjdpunkter var presentationen av den pinfärska *Finlandssvenska dräktboken* (Schildts förlag) som Brages dräktsektion efter ett långt och intensivt arbete äntligen kunde publicera. Bo Lönnqvist, Karin Grönlund och Gunilla Vuori stod för presentationen varefter följde pressvisning.

Det första föredragspasset stod de inbjudna nordiska gästerna för. Håkan Liby från Upplandsmuseet i Uppsala, Lizette Gradén från Konstfack i Stockholm och Bjørn Sverre Hol Haugen, Kulturhistoriker från Oslo gav alla sin syn på folkdräktens många dimensioner i nordiskt perspektiv.

Som moderator och diskussionsledare fungerade Anna-Maria Åström.

Efter lunchen var det dags för också andra synpunkter på klädsel och festdräkt än i folkdräktsammanhang. Mia Karlsson, Gunnar Törneros och Annina Ylikoski, studerande vid Åbo Akademi, har inom lägre seminariet i etnologi koncentrerat sig på dräktens betydelser. Därmed kunde folkdräkten och den nutida inställningen till klädsel knytas samman.

Efter föredragen följde presentation av dräktmuseet och en utställning av dräktlitteratur. Seminariet avslutades med en festsupé med uppträdande av Brages stråkorkester och Brages folkdanslag. Deltagarna uppgick till 70 personer.

ÖVRIGT

Rysk bal 5.12

Kvällen före självständighetsdagen ordnades en fest för medlemmarna. Innan middagen uppträdde orkestern, Idunkören och juniordansarna. Maten var ryskinspirerad. Efter huvudrätten höll Bo Lönnqvist ett anförande i form av en tablå i två delar om Finland efter 1809.

Föreningen Brages Ryska Bal 5.12 2008

Webbsidor

Föreningen fick nya webbsidor på Kulturhusets portal. Sidorna öppnades i november.

BRAGES PRESSARKIV

Brages Pressarkiv, grundat 1910, är Nordens äldsta dokumentationsarkiv i sitt slag. Brages Pressarkiv har som uppgift att samla och systematisera material ur hela den finlandssvenska tidningspressen samt ställa materialet till forskares och andra intresserades förfogande. Huvudman för Brages Pressarkiv är Föreningen Brage i Helsingfors r.f.

Verksamheten vid Pressarkivet har under år 2008 följt de riktlinjer som drogs upp i verksamhetsplanen för året. Någon retroaktiv indexering av artiklar har inte kunnat göras eftersom ansökta medel därtill inte beviljades.

De förhandlingar som sedan 2005 förts med Svenska litteratursällskapet (SLS) om en framtida samgång genom vilken SLS skulle bli huvudman för Brages Pressarkiv, avslutades i februari som resultatlösa, varefter diskussioner förts med Svenska arkivföreningen som upprätthåller Svenska centralarkivet. Avgörande är bl.a att utreda huruvida båda arkiven skall kunna räkna med bibehållet statsbidrag.

Ett nytt inslag i planeringen av pressarkivets framtid var den kontakt som direktionens ordförande Jan Sundberg tog med mediahusen KSF media och HSS media, för att utreda deras intresse att skapa ett gemensamt finlandssvenskt pressarkiv. Båda mediahusens representanter, Jan-Erik Andelin och Lars Rosenblad har visat ett positivt intresse. Två möten hölls under året i konstruktiv anda. Pressarkivets vision är att skapa ett modernt brukarvänligt pressarkiv som dels skulle tillhandahålla samlingarna såsom de ter sig idag, dels ge nya tjänster i samverkan med mediahusen.

Projekt

Planeringen av Brages Pressarkivs 100 års-jubileum, som infaller 2010, har igångsatts. Från och med 1.1.2008 indexerar samtliga finlandssvenska dagstidningar. Detta märks i en märkbart ökad arbetsbörda för personalen.

DIREKTION

Jan Sundberg ordförande, Pertti Hakala viceordförande, Eva Stockmann sekreterare, Robin Fortelius, Leila Mattfolk, Heidi Salminen, Nils Torvalds, Barbro Wigell-Ryynänen

ARKIVETS ANVÄNDNING

Antalet forskarbesök vid Brages Pressarkiv steg märkbart jämfört med föregående år och uppgick år 2008 till 830. Utvecklingen är anmärkningsvärd i ett läge då den allmänna trenden går i motsatt riktning. Antalet kundkontakter per telefon eller e-post steg också något. Antalet webbesök ökade däremot markant. Ökningen ser ut att bero mest på länkningen till biblioteken.fi, och via den också en effektivare indexering på Google. Databasen lades ut på internet i november 2002.